

2019

GAZİANTEP

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA RAPORU

GAZİANTEP OSB

2019 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI
GAZİANTEP ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

GAZİANTEP İLİ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Mustafa KARADEMİR

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Tüm ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de gelişen ve değişen sosyo-ekonomik yapıya bağlı olarak işgücü piyasası da değişim göstermektedir. Bilginin hızla geliştiği, bilim ve teknoloji alanında her geçen gün yeni buluşların yapıldığı, teknolojik araç ve gereçlerin günlük yaşamın vazgeçilmez parçası haline geldiği bu dönemde, genç nüfusa sahip ülkemiz açısından beşeri sermayenin geliştirilmesi, önümüzdeki yıllar itibarıyla vazgeçilmez zorunluluk olarak karşımıza çıkacaktır.

Sanayisinin hızla gelişmesiyle dikkat çeken ilimizin önde gelen sorunları arasında işsizlik de yer almaktadır. Bununla birlikte işverenlerimiz aradığı nitelikte işgücünü bulamamakta, işgücünün nitelikleri işverenlerin aradığı nitelik ve beceri ile uyuşmamaktadır. Bu sorunun çözümü için işsizlerin niteliklerini ve işverenlerin hangi mesleklerde ve hangi niteliklerde elemana ihtiyacı olduğunu bilmek oldukça önemli hale gelmiştir.

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz 2007 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü kendi bünyesinde kayıtlı olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Bölgesel, yerel ve sektörel işgücü dinamiklerini dikkate alarak işgücü piyasasının talep ettiği becerilerin kazandırılması, dolayısıyla nitelikli istihdam imkânlarının geliştirilmesinin hedeflenmesi için bu raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm taraflara teşekkürlerimi sunar, çalışmanın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını temenni ederim.

Davut GÜL
Gaziantep Valisi

ÖNSÖZ

Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü olarak işgücü piyasası araştırma düzenlemelerine ilişkin taşrada uygulamak ve yürütmek gibi sorumluluklarımız bulunmaktadır. Kurumun örgüt yapısını dikkate alarak, taşra teşkilatının yeniden yapılandırılması kurumun aktivitelerini arttırmıştır.

Gerek Kurum Kanunu gerekse İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik uyarınca; Genel Müdürlüğümüzün verdiği talimatlar ışığında İl Müdürlüklerimiz işgücü piyasası araştırmaları yapmakta veya yaptırabilmektedirler. 2016 yılından itibaren yılda bir defaya mahsus İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Bu kapsamda; İl Müdürlüğümüz 1 Nisan – 3 Mayıs 2019 tarihleri arasında hizmet alanında bulunan bin 850 işletme için, illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçların belirlenmesi ve bilgi derlenmesini sağlamak amacıyla özel sektörde faal olan 20+ istihdamlı işyerlerinde yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak işgücü piyasası talep araştırması kapsamında veri derlenmiştir.

Çalışma kapsamında işyerleri ziyaret edilerek; işletmelerde çalışanların mesleklere göre dağılımları, açık işler, Nisan 2020 sonuna kadar herhangi bir meslekte artış ya da azalış beklenip beklenmediği, temininde güçlük çekilen meslekler ve bu mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri araştırılarak, işyeri bilgi formları uygun bir şekilde doldurulmuştur. Bu çalışma ile Gaziantep'in işgücü piyasasının fotoğrafı çekilerek ilimizdeki sektörlerin işgücü ihtiyacı tespit edilmiştir. Bu çalışma sonucunda ilimiz düzeyinde sektörel olarak istatistiksel ve anlamlı tahminler üretilmiştir. Tesis edilen çalışma sonrasında bülten haline getirilerek bu veriler sanayisi gelişmiş ilimiz için örnek bir çalışma ve faydalı bir kaynak olarak kamuoyuna sunulmuştur.

Sıraç EKİN
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	i
ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ.....	iii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iv
KISALTMALAR	v
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	7
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM.....	15
İşyeri Verileri.....	16
Mevcut İstihdam.....	27
AÇIK İŞLER.....	31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	45
SONUÇ	51
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	55

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	16
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri	22
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	25
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar	26
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	27
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	28
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	29
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletmeOranı.....	31
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	36
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	37
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	38
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	39
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	41
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	42
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	44
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	46
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi.....	47
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi.....	48
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018).....	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)	13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı	17
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı	18
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	19
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	20
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı.....	21
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu	22
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)	23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	23
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı	24
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	26
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı.....	30
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranılan Kriterlerin Dağılımı	30
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	32
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu	34
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	35
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	42
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	43
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı	49
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi	50

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TOBB	Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Gaziantep İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 1850 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 140 bin 13 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 121 bin 329 çalışan erkeklerden, 18 bin 684 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Gaziantep ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Gaziantep ilinde açık iş oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Gaziantep ili açık iş oranı bakımından 1,1 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 162 kişilik açık iş mevcuttur. Gaziantep ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. İl genelinde açık işlerin yüzde 40,1'i için Lise Altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah

mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde işverenlerin yüzde 11,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Gaziantep ilinde ülke genelinin altında olup yüzde 1,9'dur.

Gaziantep ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 65,5'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 29,3'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 20,1'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Gaziantep ilinde Bilgi ve İletişim ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Gaziantep İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Gaziantep işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Gaziantep ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Gaziantep ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

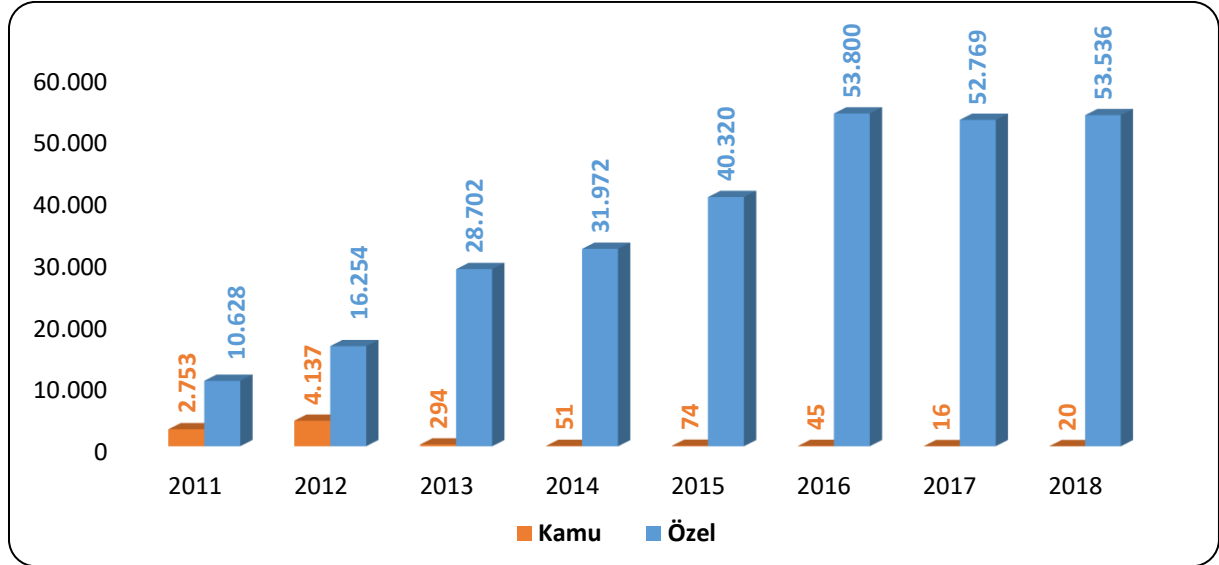
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 13 bin 381 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 53 bin 556 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2016 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2016 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 33,3 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	27.300
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.977
Güvenlik Görevlisi	1.680
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	1.171
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	1.166
Temizlik Görevlisi	1.055
Büro Memuru (Genel)	740
Paketleme İşçisi	707
Garson (Servis Elemanı)	588
Ön Muhasebeci	586

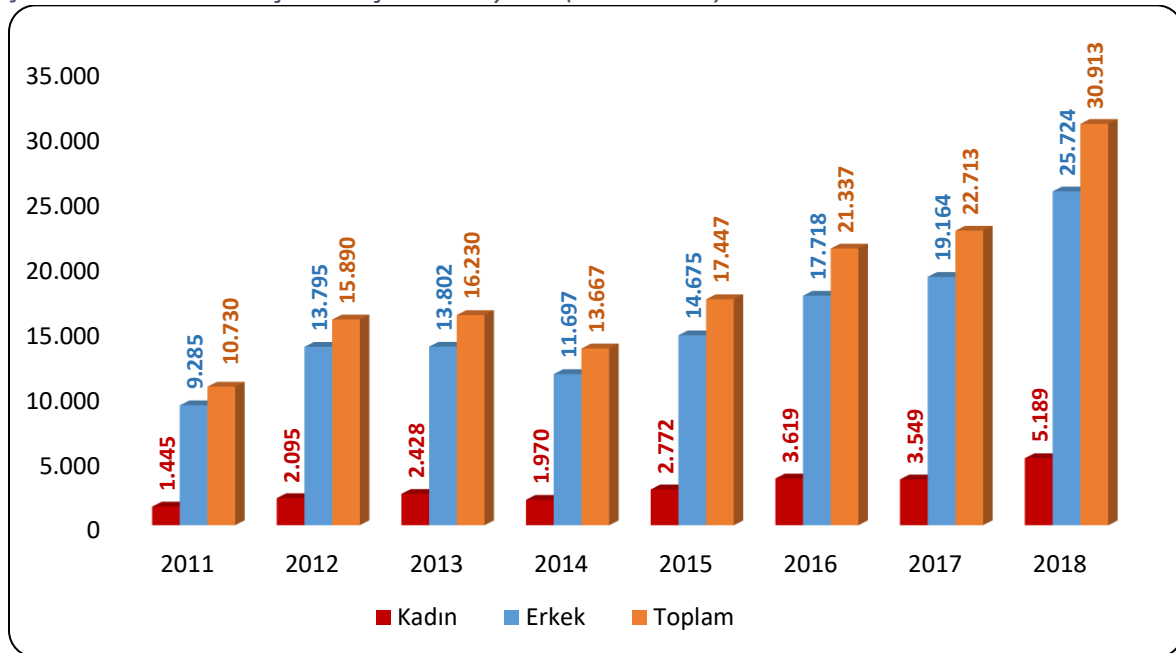
Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ilinde 2018 yılında 53 bin 556 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 27 bin 300 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 51'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 10 bin 730 olan Gaziantep ilinde işe yerleştirilenlerin 9 bin 285'si erkek, geri kalan bin 445 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2018 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 30 bin 913 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 16,8'i kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 5 bin 189 kişi olmuştur. 2018 yılında işe yerleştirilen gençlerin sayısı bir önceki yıla göre yüzde 22 artarak 9 bin 26 kişi olmuştur. Gençlerin ve kadınların işe yerleşmelerindeki bu artışın sebepleri arasında; Gaziantep Çalışma ve İl Müdürlüğü tarafından verilen Aktif İşgücü Programlarında istihdam garantili programların düzenlenmesi ve bu programlarda gençlere ve kadınlara öncelik tanınması, Dünya Bankası tarafından desteklenen Uygulamalı Eğitim Programında kadın ve gençlere özel kontenjan sınırı belirlenmesi ve Gaziantep ilinde firmaların talepte bulunduğu ilk üç meslek grubundan biri olan nitelik gerektirmeyen işlerde daha çok genç işçi talep etmesi olarak gösterilebilir.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	16.074	1.909	17.983
Satış Danışmanı / Uzmanı	541	499	1.040
Güvenlik Görevlisi	794	213	1.007
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	877	14	891
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	770	22	792
Hemşire	101	303	404
Konfeksiyon İşçisi	366	30	396
Büro Memuru (Genel)	191	177	368
Temizlik Görevlisi	195	140	335
Hasta Danışmanı	83	237	320

Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ilinde 17 bin 983 kişilik işe yerleştirmeye Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 58,2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Satış Danışmanı / Uzmanı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. İlk 10 meslek içerisinde erkeklerin en çok Beden İşçisi (Genel) ve Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınların ise en çok Beden İşçisi (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

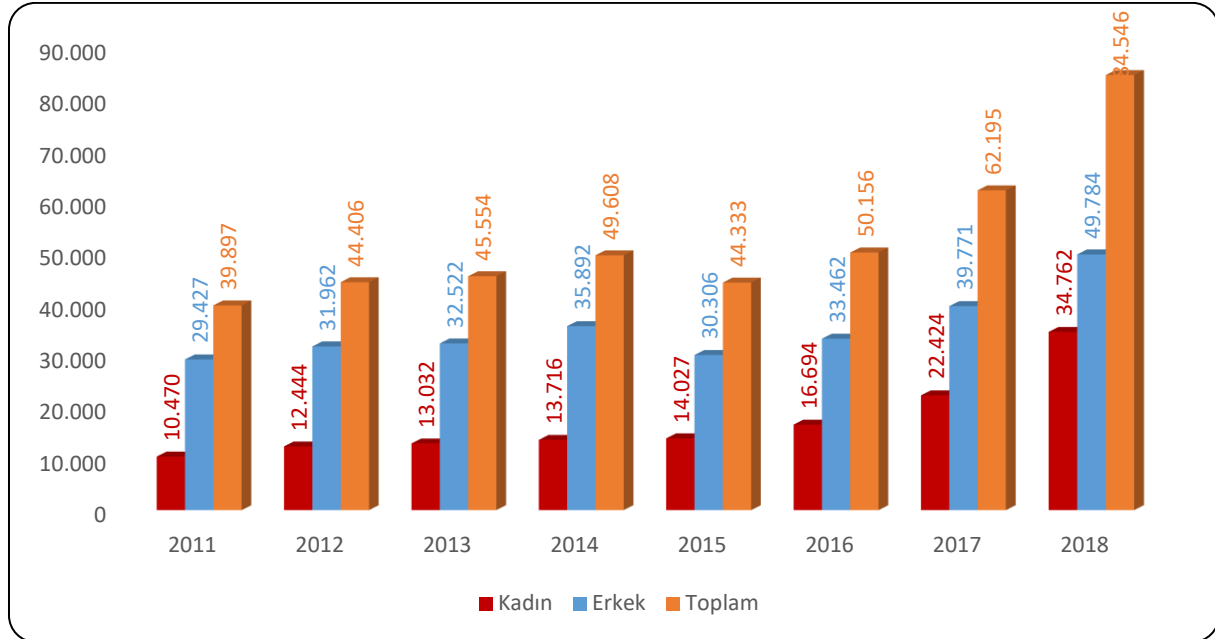
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermeye yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapılmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Gaziantep ilinde İŞKUR'a kayıtlı 39 bin 897 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 29 bin 427'si erkek, 10 bin 470'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 84 bin 546 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Gaziantep'te 10 bin 470 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 34 bin 762'ye yükselmiştir. Kayıtlı işsizlerin bu denli artış olmasının nedenleri arasında Kurumumuzun firmalarla daha etkin iletişime geçmesi ve firmaların kendisine yönelen iş arayanın kendisiyle görüşmeden önce ön eleme olarak kurumumuza yönlendirmesi olarak gösterilebilir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Gaziantep ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Gaziantep ilinde Kuruma kayıtlı 19 bin 609 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Gaziantep ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %23,2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Sekreter, Satış Danışmanı / Uzmanı gibi mesleklerin yanı sıra Çaycı ve Ön Muhasebeci gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	193	1.713	2.444	4.157
2012	237	2.023	2.630	4.653
2013	93	692	827	1.519
2014	114	1.197	486	1.683
2015	199	2.660	933	3.593
2016	152	1.844	693	2.537
2017	113	1.651	487	2.138
2018	180	3.104	498	3.602

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2011-2018 yılları arası dalgalı seyir izlemiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 180 mesleki eğitim kursuna 3 bin 602 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 498'i erkek, 3 bin 104'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 86,2'sinin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Çeyiz Ürünleri Hazırlama Elemanı	Bakır İşleme ve Süslemecisi	Çeyiz Ürünleri Hazırlama Elemanı
Bakır İşleme ve Süslemecisi	Erkek Berberi/Erkek Kuaförü	El Nakışçısı
El Nakışçısı	Web Tasarımcısı	Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama Elemanı
Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama Elemanı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Bakır İşleme ve Süslemecisi
Bilgisayar Destekli Muhasebe Görevlisi	Nar Yetiştiricisi	Muhasebe Yardımcı Elemanı
Düz Dikiş Makineci	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi	Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)
Muhasebe Yardımcı Elemanı	Bilgisayar Sistem Kurulum Bakım Onarım ve Arıza Giderme Elemanı	Bilgisayar Destekli Muhasebe Görevlisi
Bilgisayar İşletmeni (Operatörü)	Büro Yönetimi ve Sekreterlik/Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanı	Meyve Bahçesi İşçisi
Aşçı Yardımcısı	Sedefkar	Aşçı Yardımcısı
Web Tasarımcısı	Meyve Yetiştiricisi	Düz Dikiş Makineci

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Çeyiz Ürünleri Hazırlama Elemanı, Bakır İşleme ve Süslemecisi ve El Nakışçısı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Çeyiz Ürünleri Hazırlama Elemanı, El Nakışçısı ve Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Bakır İşleme ve Süslemecisi , Erkek Berberi/Erkek Kuaförü ile Web Tasarımcısı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	93	129	242	371
2012	168	220	387	607
2013	390	551	1.068	1.619
2014	588	618	1.321	1.939
2015	1.427	1.437	3.363	4.800
2016	1.900	1.640	4.185	5.825
2017	2.103	2.447	5.401	7.848
2018	1.738	2.656	4.957	7.613

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı genellikle artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında bin 738 program düzenlenmiş olup toplam 7 bin 613 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 34,9'u kadınlardan, yüzde 65'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Hasta Danışmanı
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı
Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü	Satış Elemanı (Perakende)	Büro Memuru (Genel)
Hasta Danışmanı	Çikolata İmal İşçisi	Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Sentetik Çuval İmal Makinesi Operatörü	Satış Danışmanı / Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Çikolata ve Çikolatalı Ürünler Üretim Operatörü	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi
Çikolata İmal İşçisi	Reyon Görevlisi	Hemşire Yardımcısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)	Hemşire
Çikolata ve Çikolatalı Ürünler Üretim Operatörü	Hasta Danışmanı	Reyon Görevlisi

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Gaziantep ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Satış Elemanı (Perakende) ve Bobin-Katlama-Büküm Makine

Operatörü mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkek katılımcılar için Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı, Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ve Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ilk üç meslek olarak sıralanırken, Kadın katılımcılar da ise Satış Elemanı (Perakende), Hasta Danışmanı ve Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı meslekleri ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır. İşbaşı Eğitim Programından faydalananların çoğunu imalat sektörü olduğu görülüyor ve bu da Gaziantep ilinde istihdam yükünü imalat sektörü taşıdığını gösterir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	8	68	124	192
2012	26	295	343	638
2013	32	338	444	782
2014	39	406	544	950
2015	47	472	700	1172
2016	71	676	1095	1771
2017	91	842	1363	2205
2018	86	736	841	1577

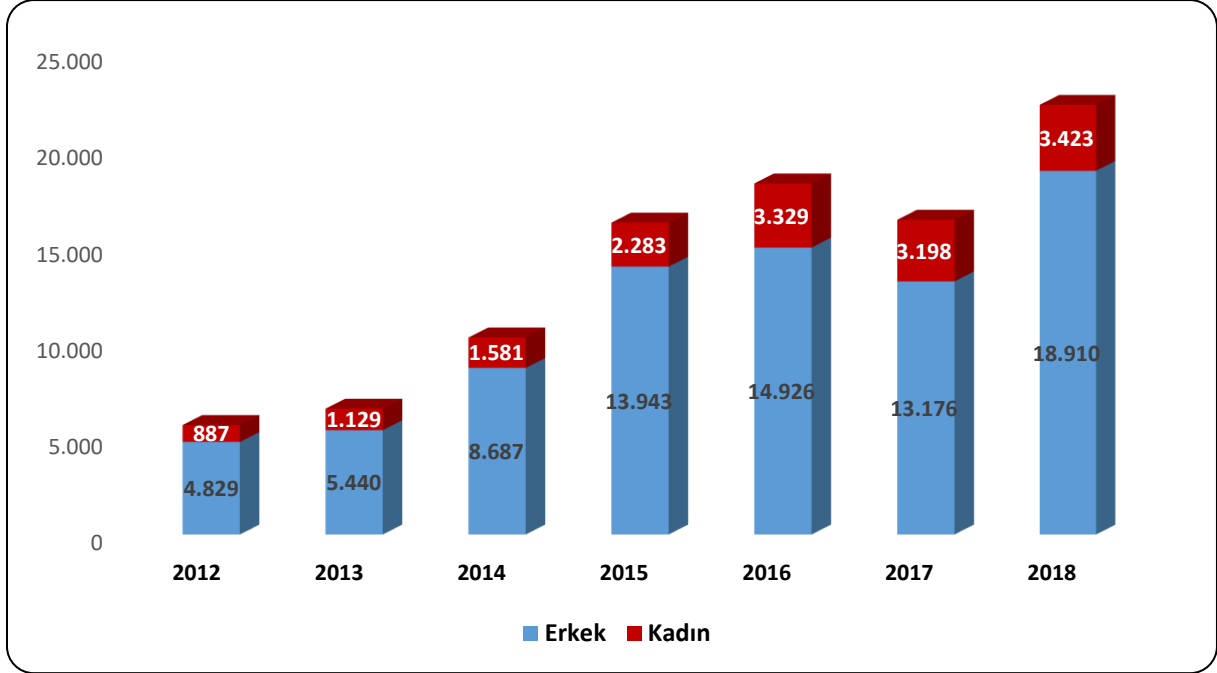
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 86 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 5 daha azdır. Programlara 2018 yılında 736'sı kadın, 841'i erkek olmak üzere toplam bin 577 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

Kaynak: İŞKUR

Gaziantep ilinde 2018 yılında yüzde 15,3'ü kadın olmak üzere 22 bin 333 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 36,4 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Gaziantep ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Gaziantep ilinde bin 850 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 140 bin 013 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Gaziantep ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Gaziantep ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	739
Toptan ve Perakende Ticaret	320
İnşaat	292
Ulaştırma ve Depolama	112
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	85
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	75
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	65
Eğitim	49
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	38
Diğer Hizmet Faaliyetleri	23
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	13
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	9
Gayrimenkul Faaliyetleri	9
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	8
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	6
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	3
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	2
Bilgi ve İletişim	2
Genel Toplam	1850

Kaynak: İPA 2019

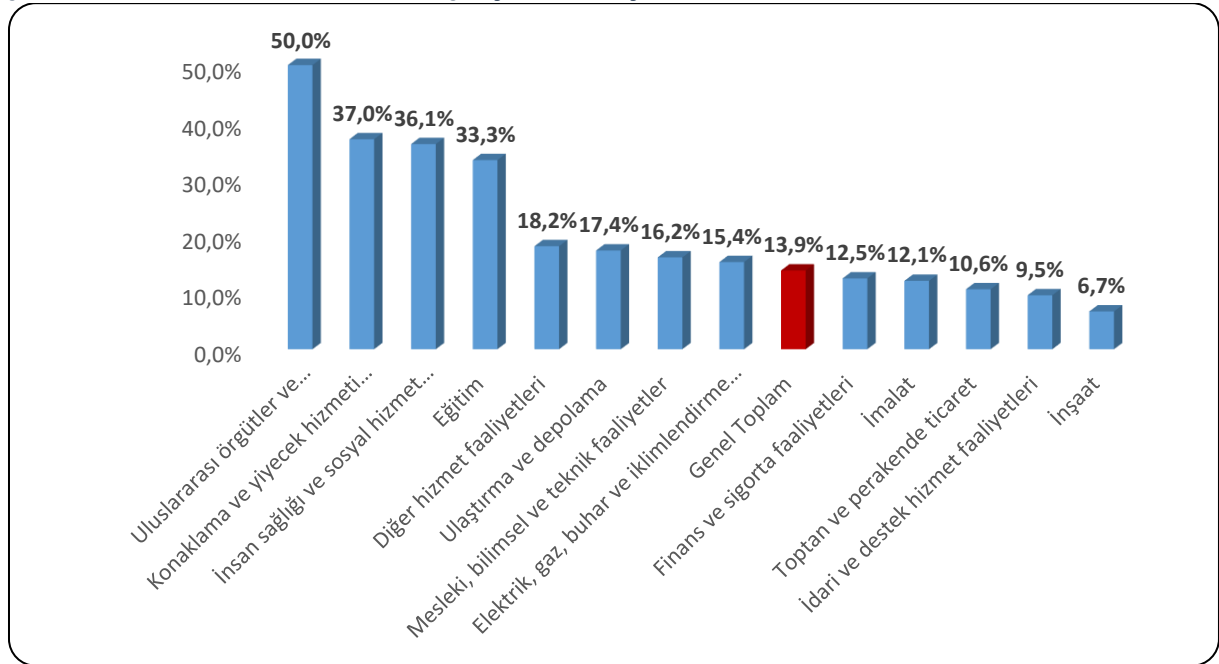
Gaziantep ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Gaziantep ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 39,9’u İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Gaziantep ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı yüzde 19,1 iken Gaziantep ilinde Toptan ve Perakende Ticaret

sektörünün payı yüzde 17,3 düzeyindedir. Gaziantep ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarısından fazlası İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir. Ayrıca SGK verilerine göre 2017-2018 arasında 1000+ çalışanı olan 6 yeni işletme eklenmiş olup firma sayısındaki bu artış yüzde 85,7 oranında olmuştur. Yine TOBB verilerine göre 2017-2018 tarihleri arasındaki Sanayi Kapasite Raporunda Gaziantep ilinde yüzde 11,7 artış olduğu görülmüştür. Gaziantep ilinde çalışan sayısının fazla olan işletmelerin çoğunluğu imalat sektörüdür ve teşviklerin imalat sektörlerine daha fazla avantaj sağladığından önemli bir artış olmuştur.

En az işletme ise Bilgi ve iletişim ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Gaziantep ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

Kaynak: İPA 2019

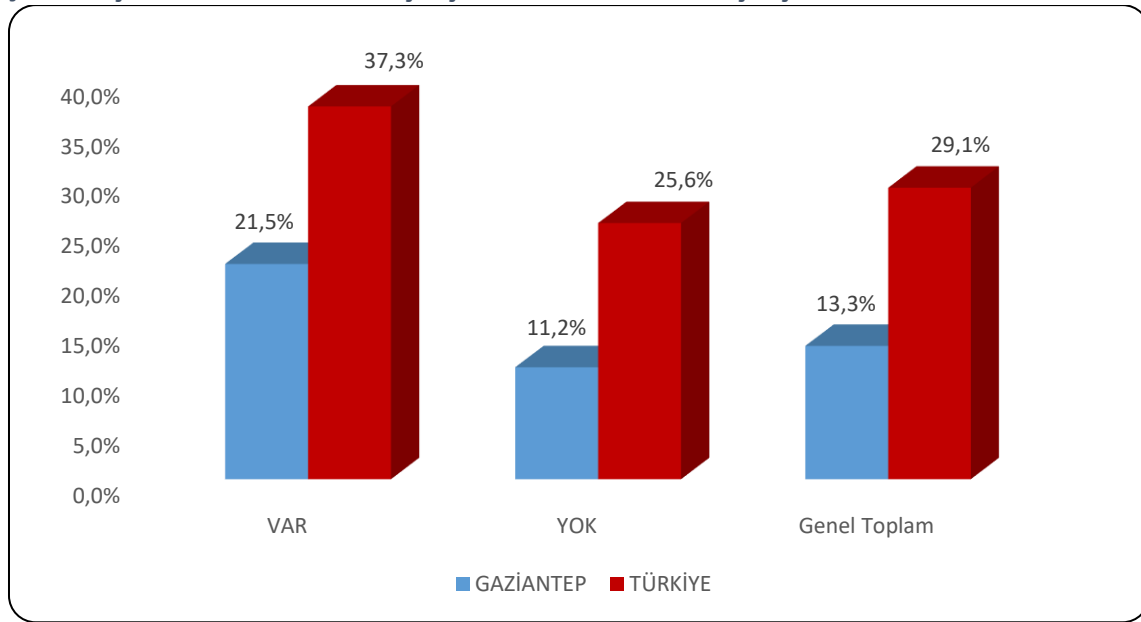
Gaziantep ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 13,9 olarak gerçekleşmiştir. Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 37'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 36,1 ile

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

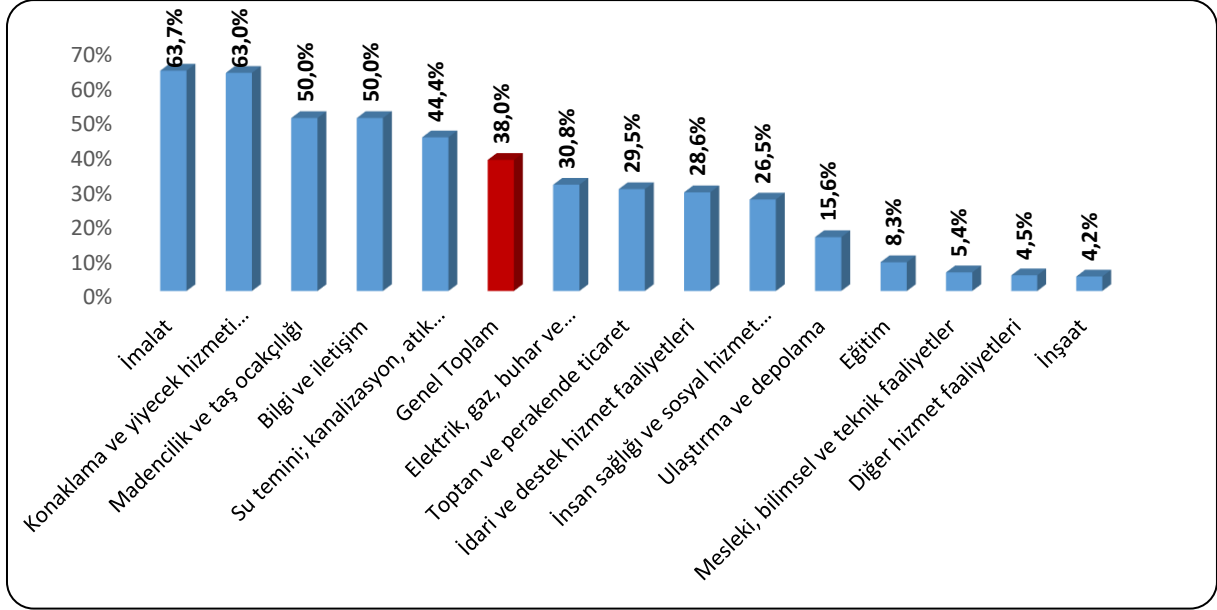
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Gaziantep ilinde bu oran yüzde 13,3 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep ili verileri incelendiğinde part-time çalışmanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 11,2 iken part-time çalışmanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 21,5 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışmanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışmanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Gaziantep ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

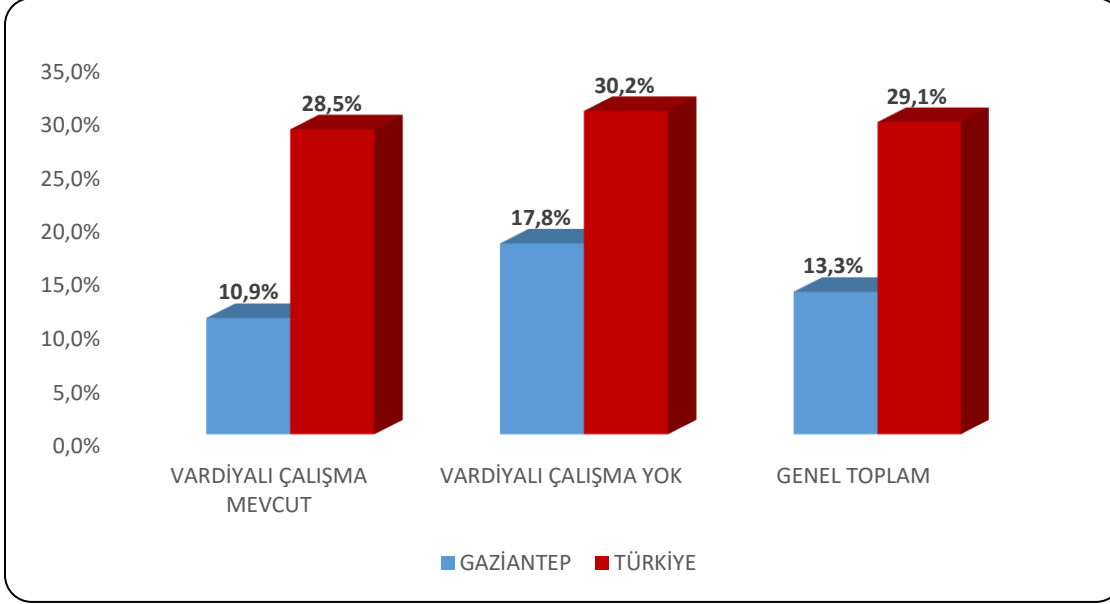
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde işletmelerin yüzde 38'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Gaziantep ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletme yüzde 63,7 gibi bir oranla İmalat sektörü olarak görülmektedir. İmalat sektöründe talebin karşılanabilmesi için tam kapasite çalışması ve makinelerin durup çalışmasının maliyetleri arttırması nedeniyle vardiyalı çalışmanın daha yoğun gerçekleştirildiği söylenebilir. Vardiyalı çalışmada İmalat sektörünü Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Bilgi ve İletişim sektörleri takip etmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin en az yüzde 50'sinde vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 4,2 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

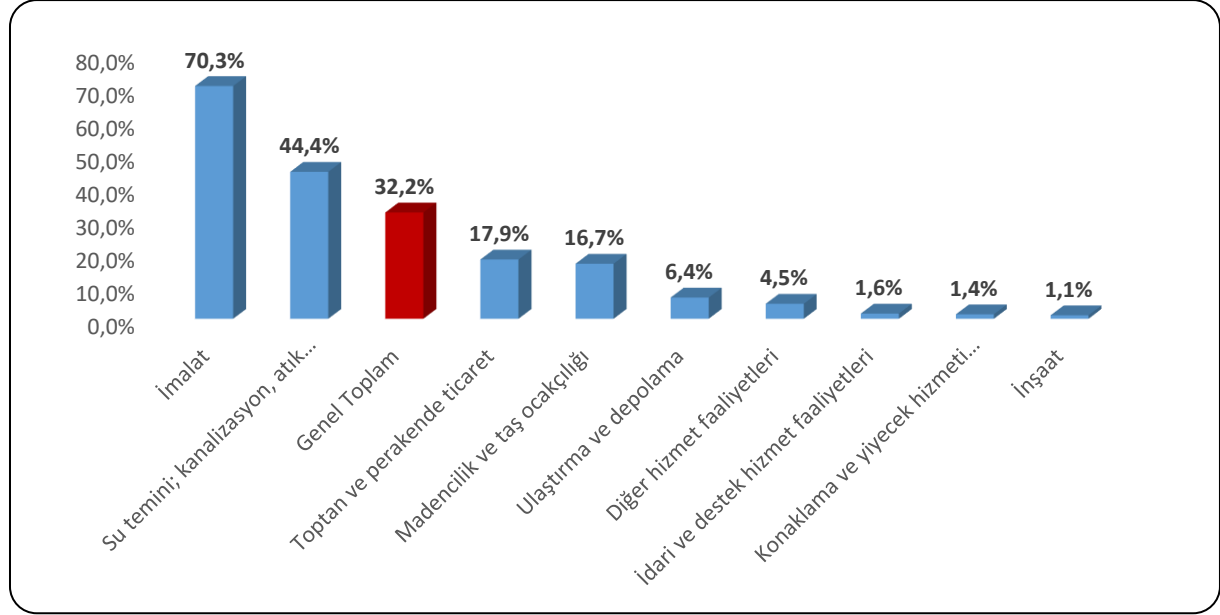
Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8’de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Gaziantep ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 10,9’u kadın, yüzde 89,1’i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 17,8’e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 13,3’ünün kadınlardan oluşmasıdır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Gaziantep ilinde de benzer yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilindeki işletmelerin yüzde 32,2'sinde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 70,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında diğer sektörler ihracat yapan işletme oranı anlamında Gaziantep ili ortalamasına göre daha az seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörünün payı hem işletme sayısı bakımından hem de ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir. 2018 ihracat verilerine göre Gaziantep ülkemizin toplam ihracatının yüzde 4,1'ini gerçekleştirmekte olup 33,4 Milyar ₺'lik ihracat gerçekleştirmiştir. Böylelikle ilimiz en fazla ihracat yapan iller sıralamasında altıncı sırada yer almaktadır.

Gaziantep ilinde işletmelerin yüzde 13,9'u e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

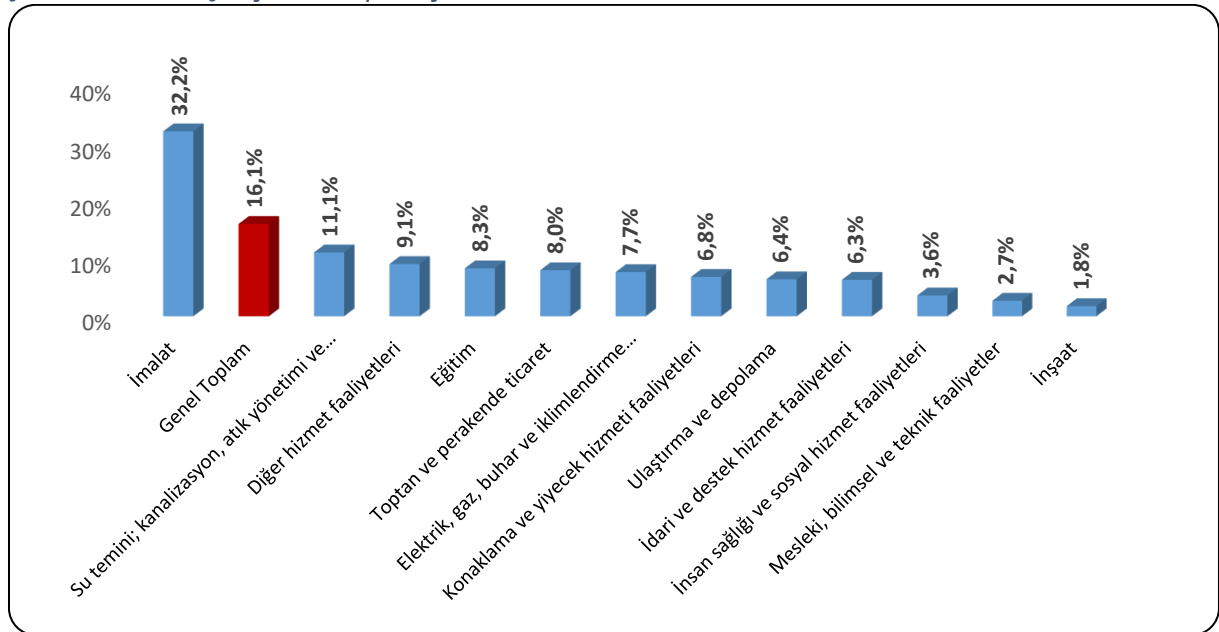
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen Ürün/Hizmetlerin E-Ticarete Uygun Olamaması	90,5%
Elektronik Ticareti Teşvik Eden Mekanizmaların Var Olamaması	7,3%
E-Ticaret Konusunda Bilgisi Olan Personel Eksikliği	3,9%
Finansman Yetersizliği	2,1%
E-Ticaretin Güvensiz Bir Mecra Olması	2,1%

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen Ürün/Hizmetlerin E-Ticarete Uygun Olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik Ticareti Teşvik Eden Mekanizmaların Var Olamaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen Ürün/Hizmetlerin E-Ticarete Uygun Olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

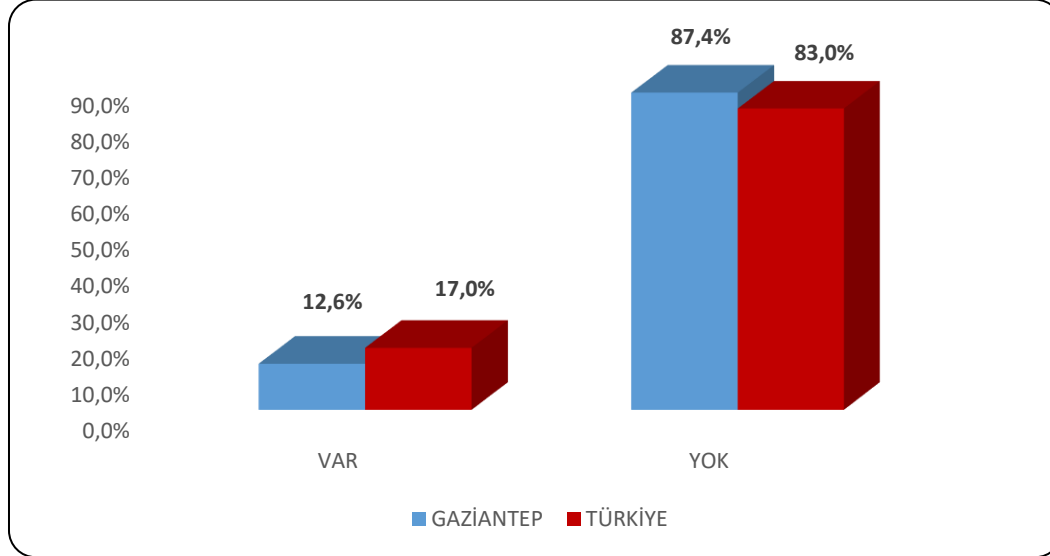

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 18 sektörden 12 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 16,1 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 32,2'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörü ise yüzde 11,1 ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması

yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Gaziantep ilinde İmalat sektörü hem işletme sayısı bakımından hem de Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı ilk sırada yer almaktadır.

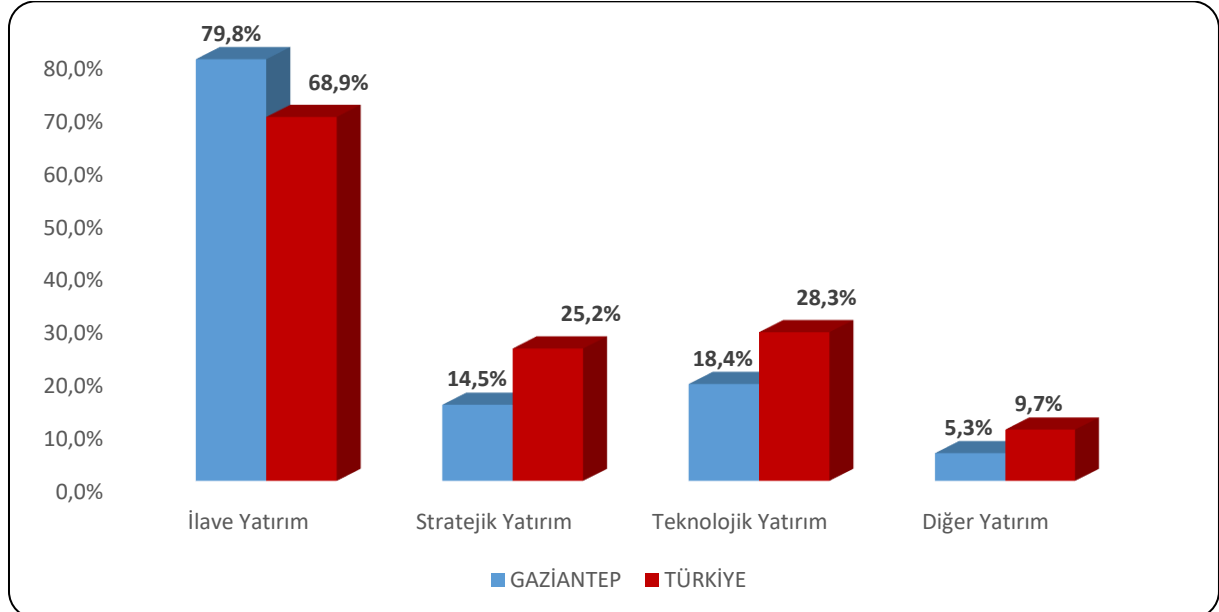
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 12,6'sı gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

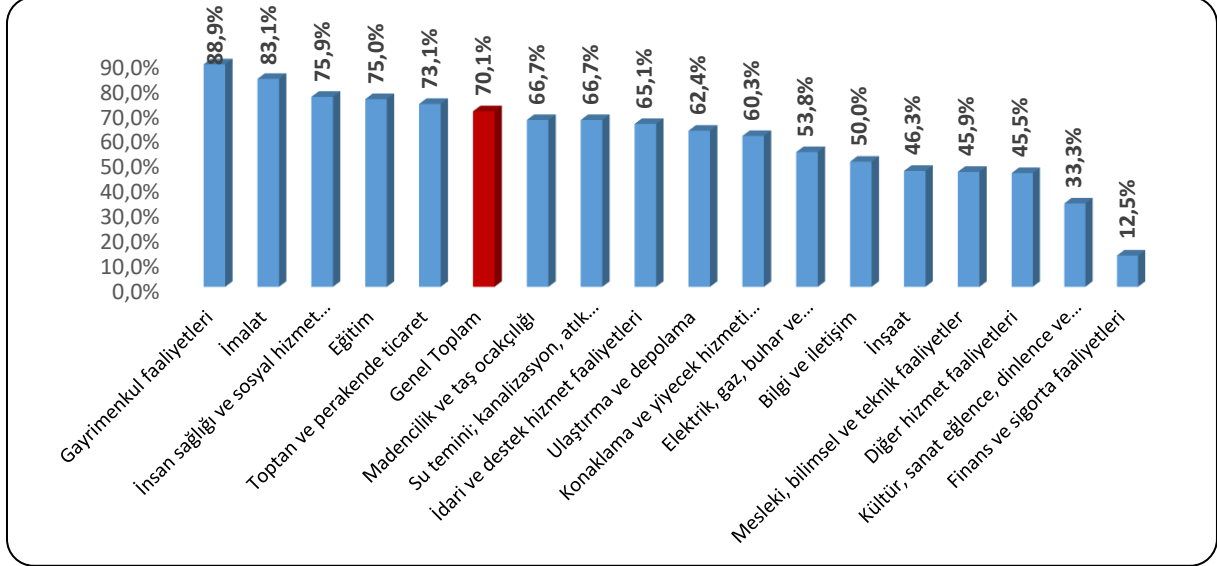

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Gaziantep ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin

yüzde 79,8'i ilave yatırım, yüzde 18,4'ü teknolojik yatırım ve yüzde 14,5'i stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Gaziantep ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 70,1'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Gaziantep ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Gaziantep ilinde Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 88,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 70,1'in üzerinde yüzde 83,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	2,0%	53,6%	86,6%	38,1%	1,5%	0,3%	32,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	1,8%	49,1%	76,8%	35,5%	1,8%	1,3%	39,5%
İnşaat	3,0%	52,3%	70,5%	21,2%	2,3%	2,3%	31,1%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	58,8%	64,7%	14,7%	0,0%	0,0%	42,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4,8%	47,6%	77,8%	65,1%	1,6%	1,6%	23,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	68,2%	68,2%	38,6%	2,3%	2,3%	34,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	63,4%	65,9%	36,6%	0,0%	0,0%	26,8%
Eğitim	5,6%	63,9%	80,6%	38,9%	2,8%	0,0%	25,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	58,8%	70,6%	47,1%	0,0%	5,9%	23,5%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	70,0%	80,0%	10,0%	0,0%	0,0%	10,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	75,0%	100,0%	12,5%	0,0%	0,0%	25,0%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı	0,0%	42,9%	57,1%	14,3%	0,0%	0,0%	42,9%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	0,0%	33,3%	50,0%	16,7%	0,0%	0,0%	66,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	50,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	2,0%	53,9%	79,4%	35,4%	1,5%	0,9%	33,3%

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 79,4'ü İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 53,9'u Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 35,4'ü ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Gaziantep ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 86,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 53,6'sı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 38,1'i ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmışlardır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl

içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu Eleman Talebi hizmetlerinden Gayrimenkul Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işletmeler son bir yılda tamamı faydalanmıştır.

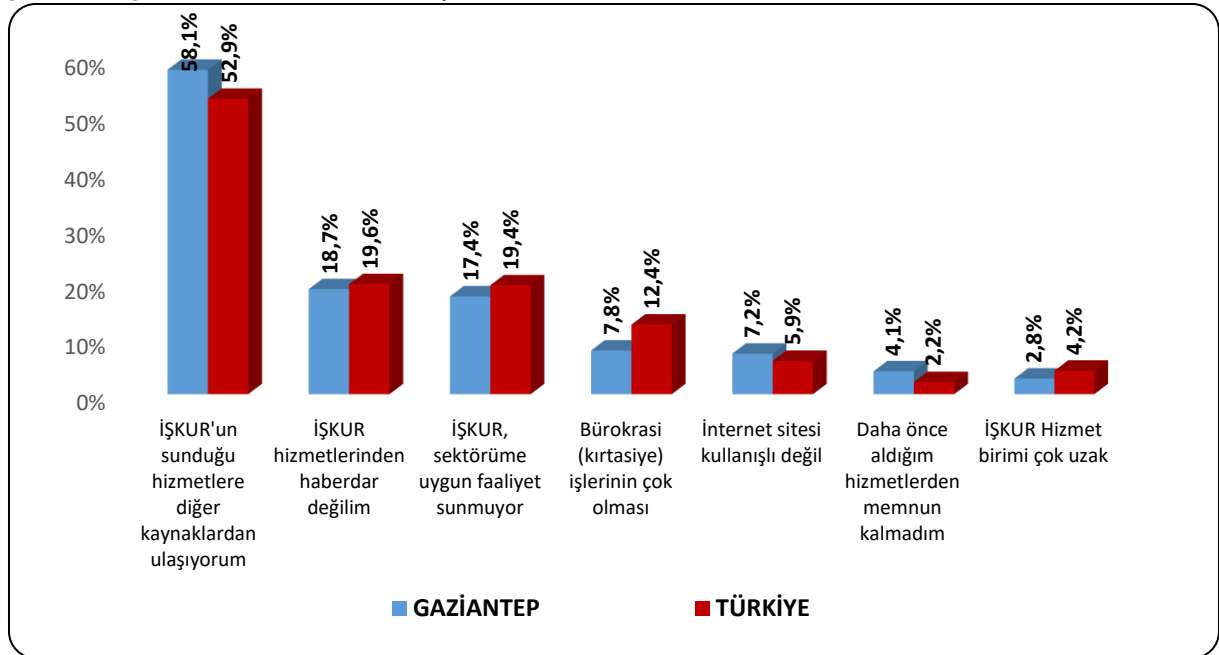
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta Ve Prim Desteği	65,5%
İşe Uygun Eleman Temini	57,3%
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği	51,3%
İşbaşı Eğitim Programı	31,0%
Çalışanların Niteliklerinin Artırılması İçin Mesleki Eğitim Desteği Sunulması	10,1%
İşyerime Özel Sektörel Danışmanlık Vermesi	7,6%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 65,5'i Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta ve Prim Desteği cevabını vermiştir. İşe Uygun Eleman Temini ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 58,1 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 18,7 ile İŞKUR

hizmetlerinden haberdar olunmaması ve yüzde 17,4 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Gaziantep ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Gaziantep iline göre daha yüksek seviyededir. Gaziantep ilinde ise Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 140 bin 013 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 121 bin 329 erkek çalışan ve 18 bin 684 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	5.017	73.834	78.851
Toptan ve Perakende Ticaret	3.433	11.648	15.081
İnşaat	840	9.529	10.369
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1.471	7.083	8.554
Ulaştırma ve Depolama	376	6.798	7.174
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4.160	3.011	7.171
Eğitim	2.011	2.175	4.187
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	497	2.092	2.589
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	334	2.017	2.351
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	48	1.172	1.220
Diğer Hizmet Faaliyetleri	245	662	907
Gayrimenkul Faaliyetleri	58	400	458
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	24	335	359
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	89	156	245
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	202	205
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	70	79	149
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	2	133	135
Bilgi ve İletişim	5	4	9
Genel Toplam	18.684	121.329	140.013

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Gaziantep ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 67,1'i bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 26,9'u İmalat sektöründe çalışmaktadır. Gaziantep ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe kadın çalışan erkek çalışandan daha fazladır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	688	49.160	49.848
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.487	19.054	22.541
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	585	20.931	21.516
Hizmet ve Satış Elemanları	3.597	11.127	14.724
Profesyonel Meslek Mensupları	5.180	7.713	12.893
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	3.365	5.476	8.841
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.516	6.213	7.728
Yöneticiler	248	1.305	1.553
Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları	19	349	369
Genel Toplam	18.684	121.329	140.013

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarının oranı yüzde 35,6 seviyesindedir. Gaziantep ilindeki kadın çalışanların yüzde 3,7'si; erkek çalışanları ise yüzde 40,5'i bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almakta ve toplam çalışanların yüzde

16,1'i bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 15,4 oran ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Gaziantep ilinde Profesyonel Meslek Mensupları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar mesleğidir.

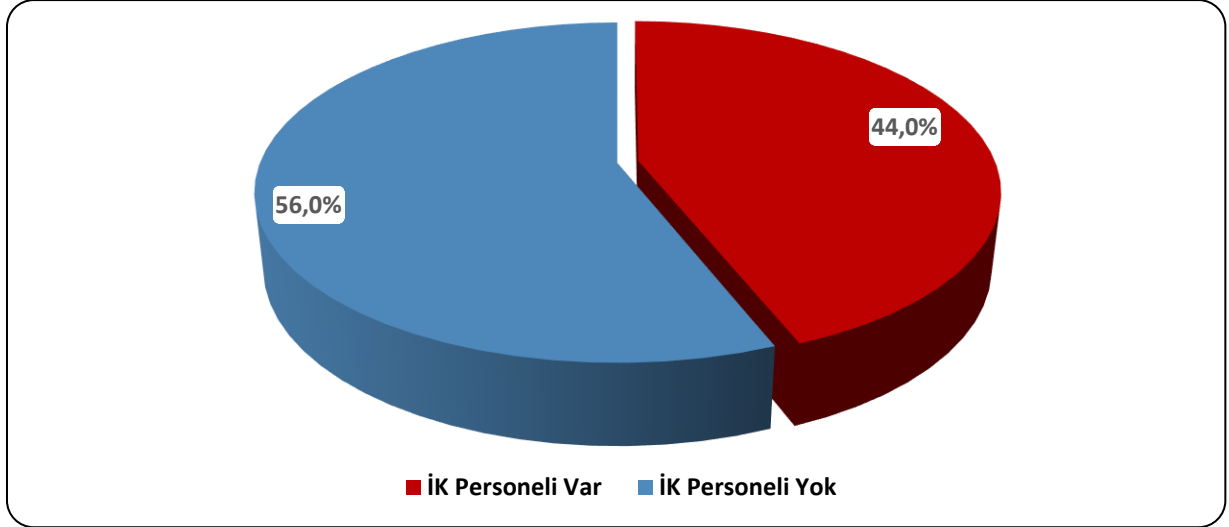
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Temizlik Görevlisi	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Hemşire	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)
Beden İşçisi (Genel)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
Konfeksiyon İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Konfeksiyon İşçisi
Şoför (Yolcu Tasıma)	Kasiyer	Şoför (Yolcu Tasıma)
Temizlik Görevlisi	Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Tasıma	Sekreter	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Hasta Danışmanı	Plastik Mamuller İmal İşçisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Paketleme İşçisi	Temizlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Gaziantep ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Temizlik Görevlisi, Hemşire ve Satış Danışmanı / Uzmanı; erkek çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir.

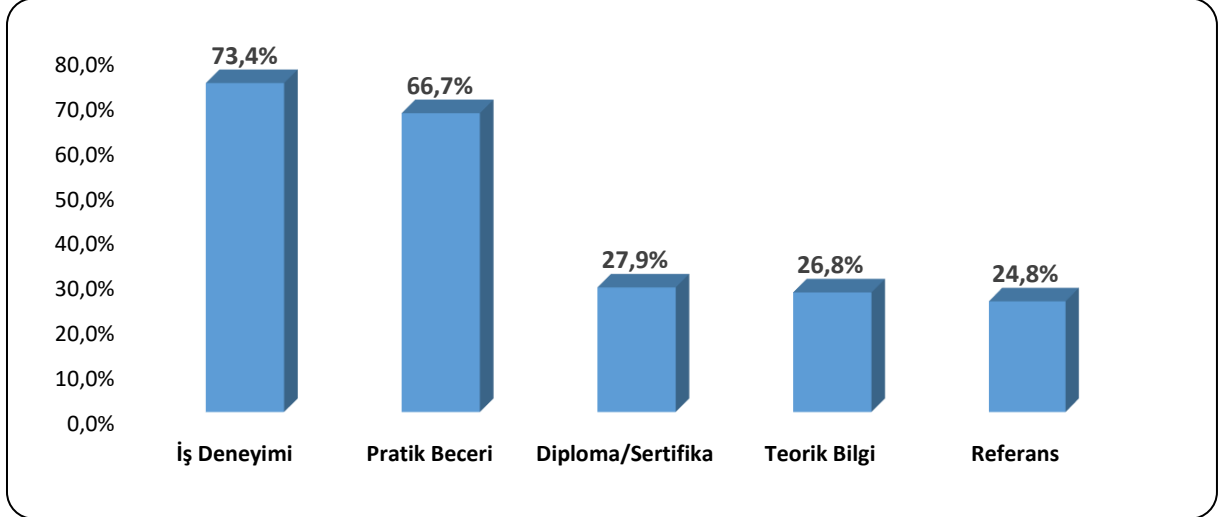
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Gaziantep ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 44'ünde İnsan Kaynaklarından Sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 57,6, Toptan ve perakende ticaret sektöründe yüzde 39,1 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 20 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 73,4'ü İş Deneyimi , yüzde 66,7'si Pratik Beceri ve yüzde 27,9'u ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir.

Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşletme Oranı
İmalat	371	0,5%	13,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	73	0,5%	10,6%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	35	0,5%	15,7%
Eğitim	33	0,8%	10,4%
İnşaat	25	0,2%	1,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	24	0,3%	7,9%
Ulaştırma ve Depolama	14	0,2%	5,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	13	0,5%	9,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	11	1,2%	18,2%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	2,0%	12,5%
Genel Toplam	604	0,4%	9,8%

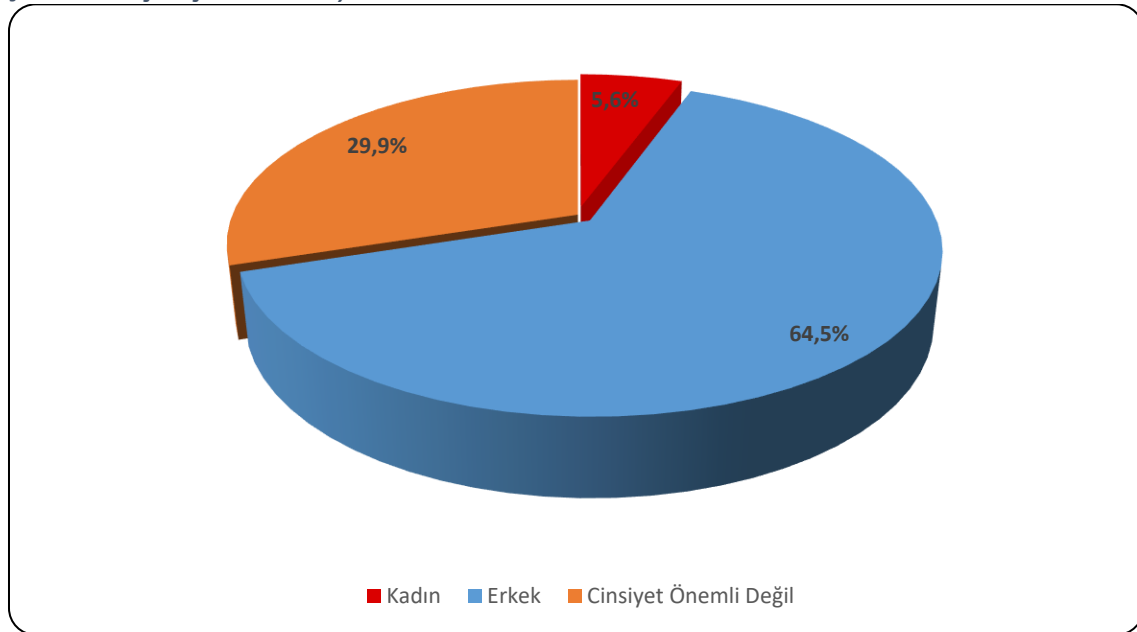
Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 181 işletmede 604 açık iş tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Gaziantep ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 604 kişilik açık işin yüzde 61,4'üne tekabül eden 371 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu ikinci sektör ise Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15’den de görüleceği üzere Gaziantep ilinde açık iş oranı yüzde 0,4 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Gaziantep ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Gaziantep ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2 ile Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 9,8’inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercih

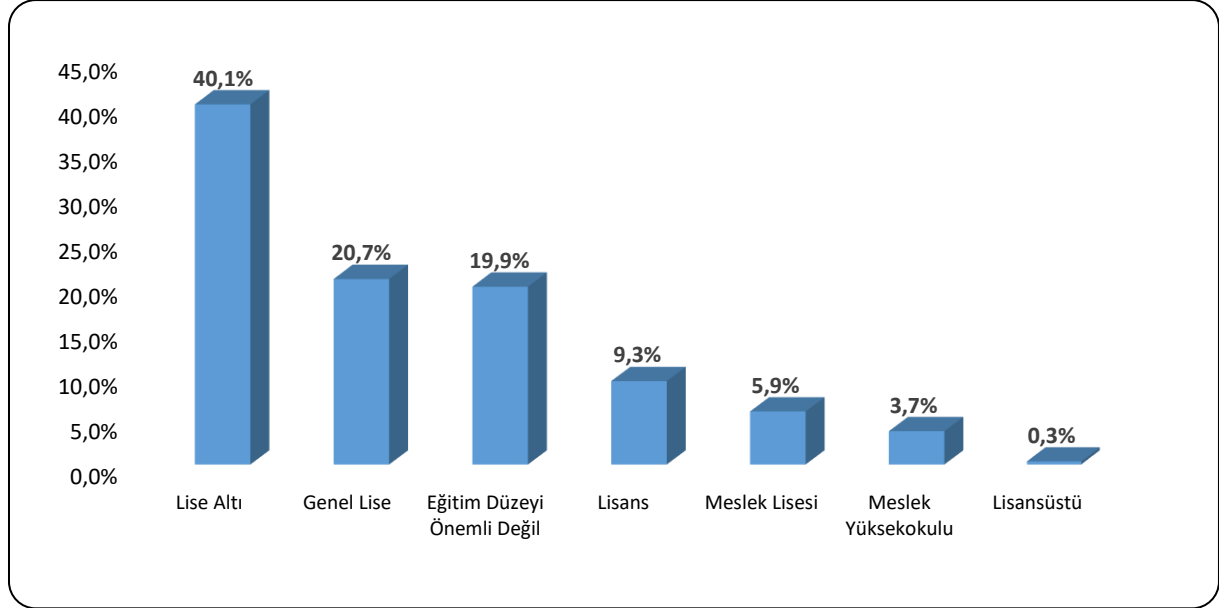
Kaynak: İPA 2019

Şekil 17’de Gaziantep ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Gaziantep ilinde işverenler açık işlerin yüzde 29,9’unda cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Gaziantep ilinde yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1’i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Gaziantep ilinde ise işverenlerin yüzde 64,5’i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

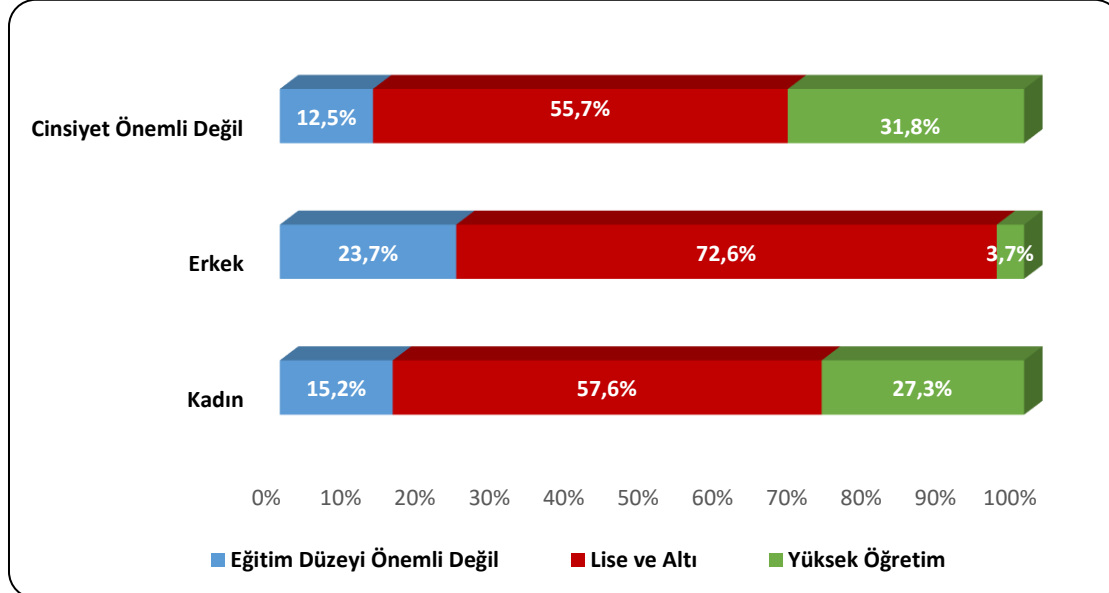
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Gaziantep ilindeki açık işlerin yüzde 40,1'inde işverenler Lise Altı belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 20,7'sinde ise Genel Lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

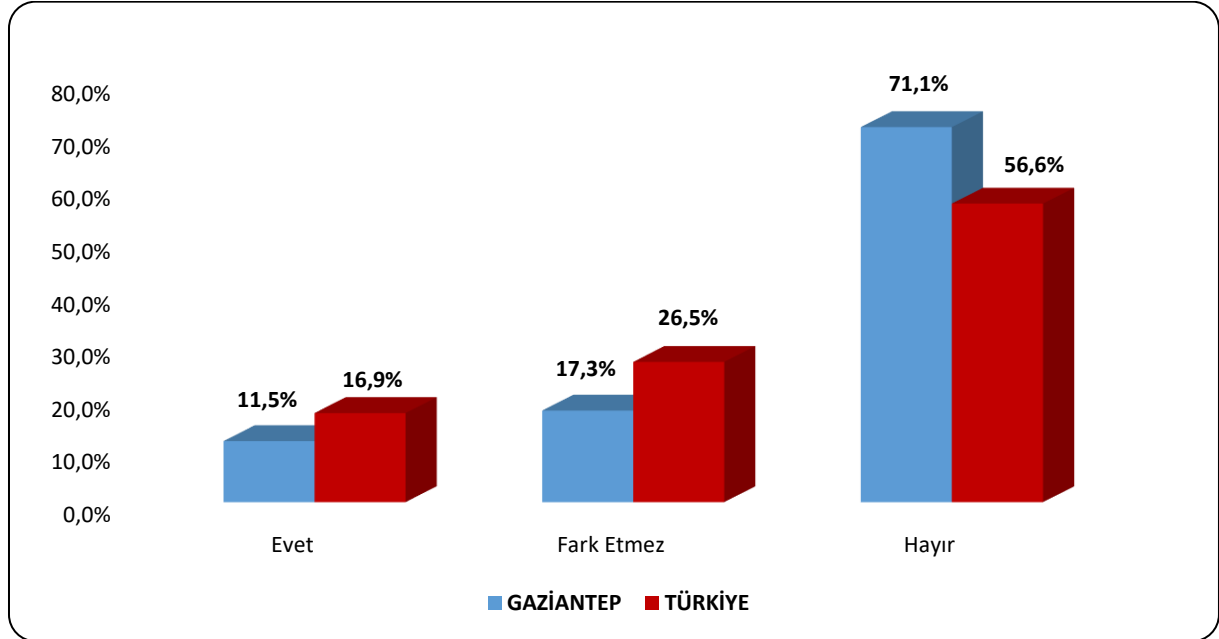

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 55,7 oranında lise ve altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 31,8 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 12,5 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 23,7 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 15,2 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

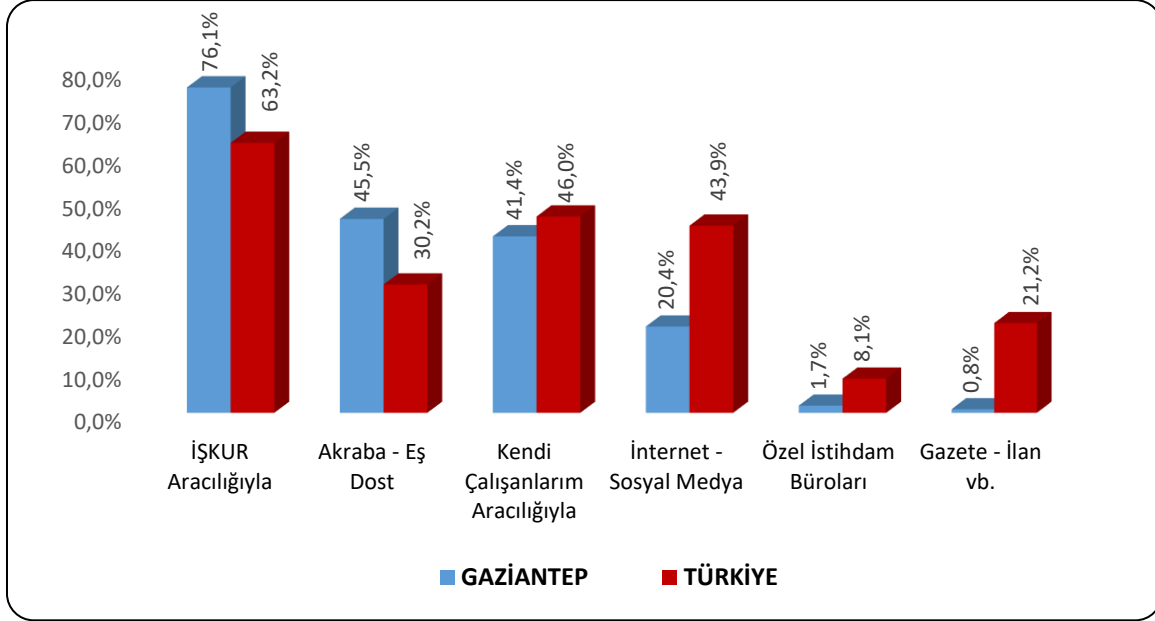

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Gaziantep ilinde mevcut açık işlerin yüzde 11,5'i işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 17,3 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 28,8'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Gaziantep ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21’de Gaziantep ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 76,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Gaziantep ilinde ikinci sırada yüzde 45,5 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 41,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	2	1
Takım Çalışması	4	2	1	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	8	3	5	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	4	5	4
İletişim ve İfade Yeteneği	1	5	3	5
Analitik Düşünebilme	5	6	6	6
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	6	9	4	7
Bilgisayar Kullanımı	1	8	7	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	7	7	8	9
Yabancı Dil	-	10	9	10

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmasına rağmen erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırayı Bilgisayar Kullanımı ve İletişim ve İfade Yeteneği becerileri paylaşmıştır. Gaziantep ilinde kadınların tercih edildiği açık işler için Yabancı dil becerisi araştırma döneminde işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	162	0,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	105	0,5%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	102	0,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	77	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	67	0,5%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	47	0,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	40	0,4%
Yöneticiler	4	0,3%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Genel Toplam	604	0,4%

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup,

toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 26,8'dir. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu bulunmaktadır.

Gaziantep ili için tespit edilen yüzde 0,4'lük açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 0,6 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubudur. Daha sonra ise açık iş oranı bakımından yüzde 0,5 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Hizmet ve Satış Elemanları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	40,5%	0,0%	6,3%	94,3%	36,1%	0,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	25,5%	1,0%	6,9%	80,4%	26,5%	2,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	75,0%	0,0%	11,0%	56,0%	61,0%	2,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	53,3%	1,3%	52,0%	64,0%	34,7%	2,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	20,0%	0,0%	50,8%	72,3%	36,9%	3,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	65,2%	6,5%	32,6%	76,1%	52,2%	2,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	51,3%	0,0%	5,1%	76,9%	64,1%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	45,5%	0,8%	20,4%	76,1%	41,4%	1,7%

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin çoğunluğu İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnişiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	7	3	7	7	5	6	2	1	-	4
Güvenlik Görevlisi	-	5	-	4	-	-	3	2	-	1
Satış Danışmanı / Uzmanı	7	7	5	3	-	1	6	2	-	4
Konfeksiyon İşçisi	-	3	-	-	-	-	-	2	-	1
Şişirmeci (İplik)	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	-	2	-	-	-	-	4	3	-	1
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	3	2	-	-	-	-	-	-	-	1
İmal İşçisi	-	2	-	5	-	-	3	1	-	4
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	-	-	-	1	5	4	3	-	-	2
Temizlik Görevlisi	-	3	-	2	-	5	4	-	-	1

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19’da Gaziantep ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Güvenlik Görevlisi, Konfeksiyon İşçisi, Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü, Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada talep edilmektedir. Beden İşçisi (Genel) ve İmal İşçisi meslekleri için ilk sırada Takım çalışması becerisi aranmaktadır. Bilgisayar Kullanımı belirtilen ilk on mesleğin hiçbirinde ilk sırada tercih edilmemiştir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Çağrı Merkezi Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Beden İşçisi (Genel)
Ön Muhasebeci	Şişirmeci (İplik)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Güvenlik Görevlisi
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Temizlik Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Hemşire	Konfeksiyon İşçisi
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	İmal İşçisi	Şişirmeci (İplik)
Aşçı	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Hasta Danışmanı	Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü
Halkla İlişkiler Görevlisi	Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Konfeksiyon İşçisi	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	Güvenlik Görevlisi	İmal İşçisi
Büro Memuru (Genel)	Konfeksiyon İşçisi	Akrilik İplik Üretim İşçisi	Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim
Muhasebe Meslek Elemanı	Dokuma Operatörü/Teknisyeni	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	Temizlik Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı/Uzmanı ve Konfeksiyon İşçisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde buldukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Çağrı Merkezi Elemanı, Ön Muhasebeci ve Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Beden İşçisi (Genel), Şişirmeci(iplik) ve Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Temizlik Görevlisi meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Gaziantep ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışana temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön

vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde ise 20+ istihdamlı 200 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Gaziantep ilindeki işletmelerin yüzde 10,8'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Gaziantep ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Gayrimenkul Faaliyetleri ve Bilgi ve İletişim sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Toptan ve Perakende Ticaret sektörü gibi Gaziantep ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

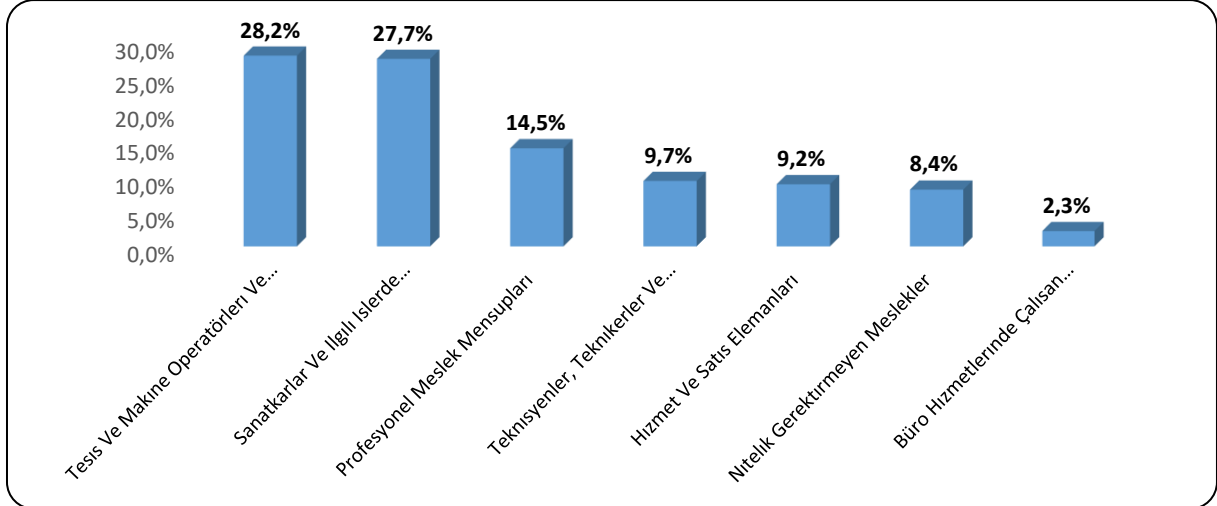
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	335
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	77
İnşaat	72
Toptan ve Perakende Ticaret	60
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	29
Ulaştırma ve Depolama	27
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	14
Eğitim	5
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	5
Diğer Hizmet Faaliyetleri	4
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	4
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	0
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	0
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0
Gayrimenkul Faaliyetleri	0
Bilgi ve İletişim	0
Genel Toplam	635

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 635 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 52,7'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 179 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 28,2'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Gaziantep ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	37
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	33
Beden İşçisi (Genel)	33
Okul Öncesi Öğretmeni	22
Polyester İmal İşçisi	22
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	16
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	16
Güvenlik Görevlisi	16
Şişirmeci (İplik)	15
Elektrikçi (Genel)	12
Diğer	413
Toplam	635

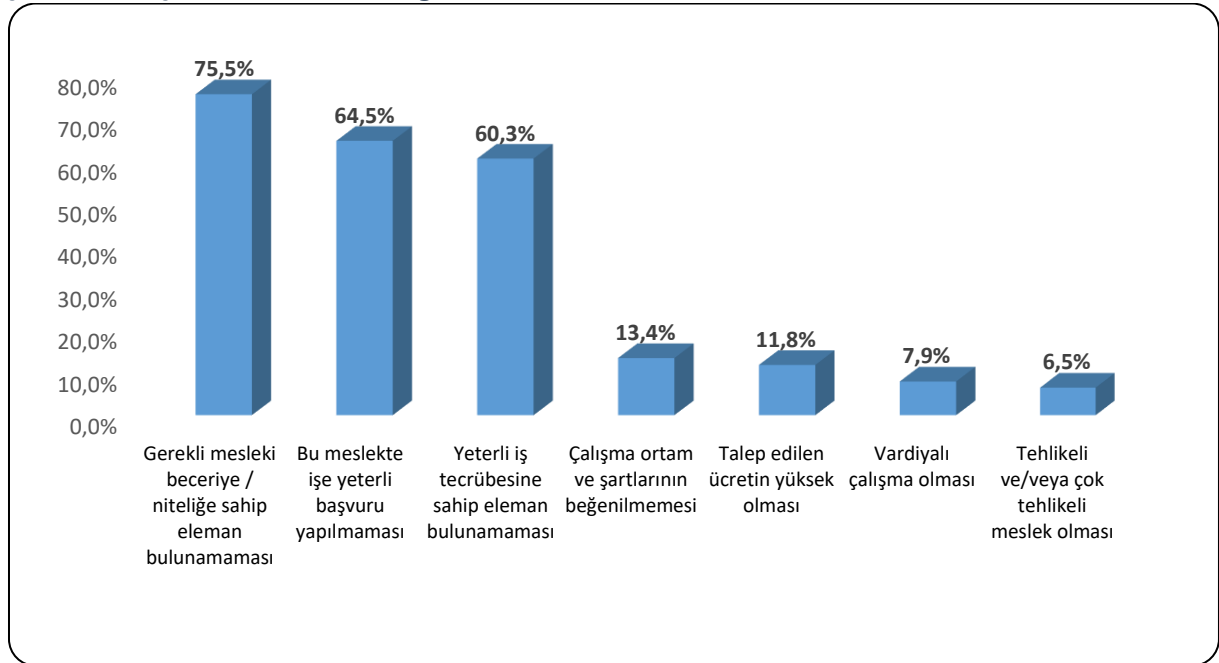
Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 37 kişi ile Halı Dokuyucu- Otomatik Tezgah mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 33 kişi ile Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim ve yine aynı sayıda kişi ile Beden İşçisi (Genel) meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Beden İşçisi (Genel), Halı Dokuyucu- Otomatik Tezgah ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Gaziantep ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Beden İşçisi (Genel) ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM nedenleri dağılımında da ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının uygun olmaması	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	25,0%	88,9%	55,6%	19,4%	25,0%	38,9%	0,0%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	96,9%	87,5%	78,1%	3,1%	0,0%	3,1%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	50,0%	12,5%	0,0%	43,8%	15,6%	6,3%	0,0%
Okul Öncesi Öğretmeni	95,2%	95,2%	71,4%	4,8%	0,0%	4,8%	0,0%
Polyester İmal İşçisi	0,0%	4,8%	95,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	68,8%	31,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	12,5%	100,0%	31,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Güvenlik Görevlisi	100,0%	93,8%	37,5%	62,5%	62,5%	0,0%	0,0%
Şişirmeci (İplik)	33,3%	100,0%	33,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	66,7%	75,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	25,0%

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Güvenlik Görevlisi, Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim ve Okul Öncesi Öğretmeni gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru Yapılmaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında yalnızca Elektrikçi (Genel) mesleği temininde güçlük çekilme nedeni olarak belirtilmiştir. Vardiyalı çalışma olması ise özellikle Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah mesleği için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Gaziantep ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde işletmelerin yüzde 11,2’si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Gaziantep ilinde ise yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	13,9%	1,0%	33,6%	51,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	8,0%	1,6%	36,9%	53,5%
İnşaat	7,4%	3,9%	29,5%	59,3%
Ulaştırma ve Depolama	11,0%	3,7%	49,5%	35,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	13,3%	2,4%	43,4%	41,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	13,7%	1,4%	37,0%	47,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	17,5%	4,8%	28,6%	49,2%
Eğitim	10,4%	2,1%	33,3%	54,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,4%	0,0%	40,5%	54,1%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	13,6%	0,0%	27,3%	59,1%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	7,7%	0,0%	23,1%	69,2%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	11,1%	0,0%	11,1%	77,8%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,0%	0,0%	11,1%	88,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	12,5%	0,0%	25,0%	62,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Bilgi ve İletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	11,2%	1,9%	34,6%	52,2%

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri , İmalat ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetler sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat sektörleridir. Her iki sektörde de hem artış hem azalış beklenmektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin yarısı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Bilgi ve İletişim sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	114	4,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	80	3,1%
İnşaat	297	2,9%
İmalat	2.039	2,6%
Eğitim	84	2,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	262	1,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	15	1,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtım	20	1,7%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	1,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	5	1,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	38	0,5%
Ulaştırma ve Depolama	32	0,4%
Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri	0	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0	0,0%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-294	-3,4%
Genel Toplam	2.697	1,9%

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Gaziantep ilinde ise bu oran yüzde 1,9 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 2 bin 39 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 4,8 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe beklenmektedir. Gaziantep ilinde istihdam azalışı beklenen sektörler ise İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NID O
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	823	3,8%
Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.408	2,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	201	1,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	135	1,0%
Yöneticiler	9	0,6%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	35	0,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	34	0,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	52	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	2.697	1,9%

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ile Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 408 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarda çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 9 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü	Beden İşçisi (Temizlik)
Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Plastik Mamuller İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi
Ayakkabı İmalatçısı	Servis Rehberi (Okul)
Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	Asansör Bakım Ve Onarım Ustası
Ambalajcı (Makine İle)	Kalorifer Tesisatçısı
Bobin Makinesi Operatörü	Asma Tavan Ustası (Metal)
Betonarme Demircisi	Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)
Paketleme İşçisi	Deri İşçisi

Kaynak: İPA 2019

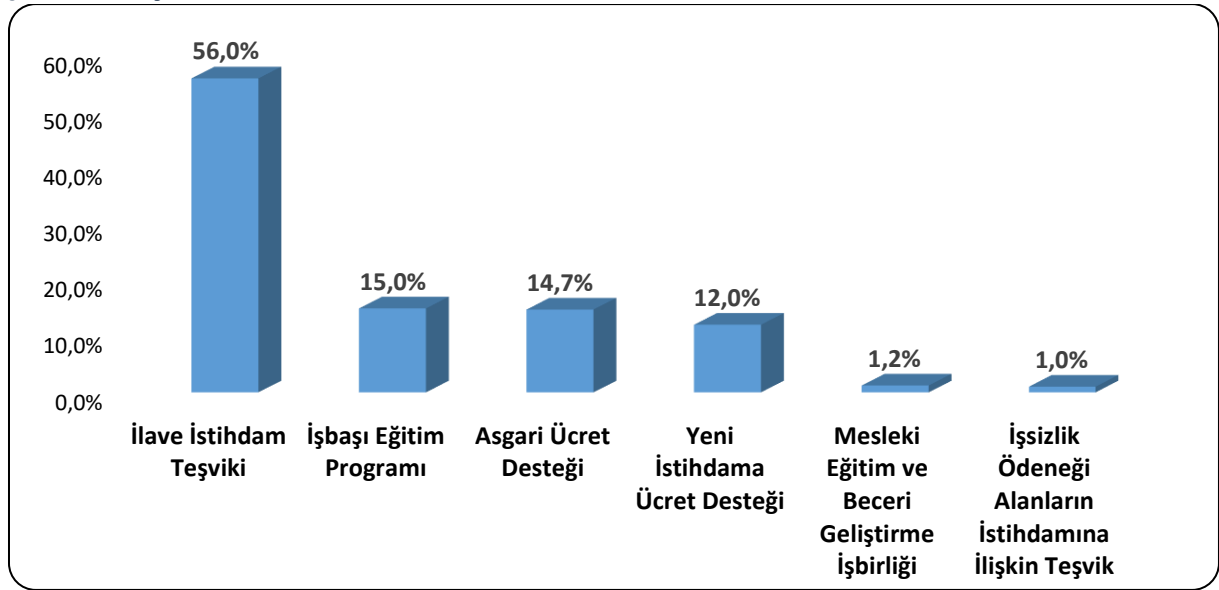
Gaziantep ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Bobin-Katlama-Büküm Makine Operatörü ,Beden İşçisi (Genel) ve Plastik Mamuller İmal İşçisi olup Beden İşçisi (Temizlik), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel), Halı Dokuyucu-Otomatik Tezgah ve Paketleme İşçisi meslekleri istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk on meslek arasında yer almaktadır. Gaziantep ili için İmalat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Gaziantep ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

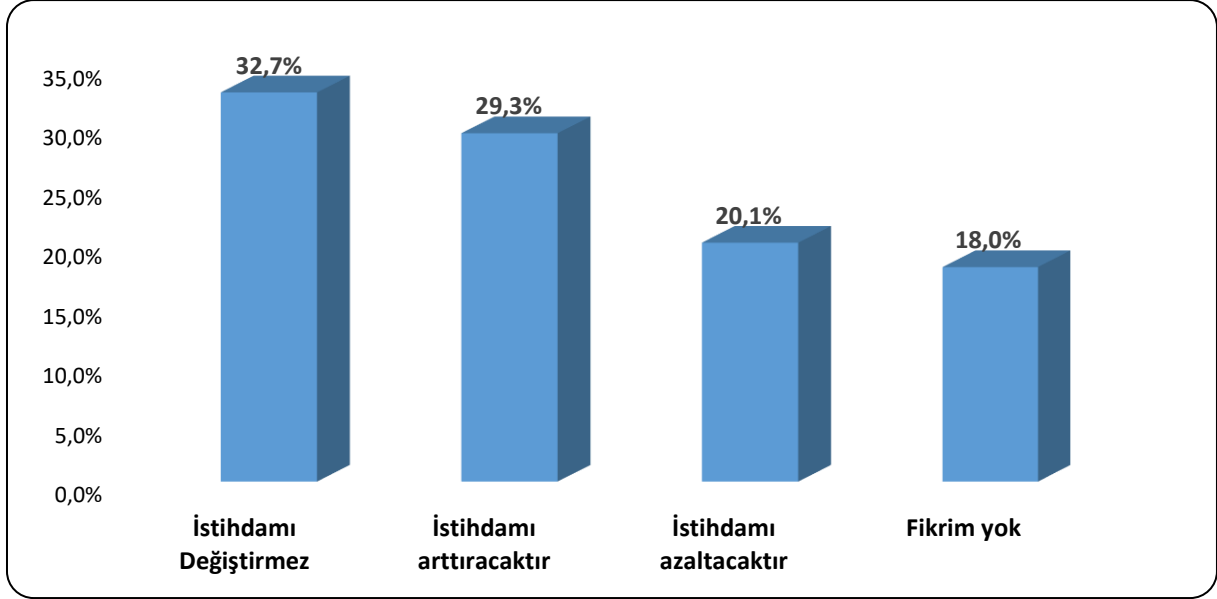

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. İşverenler, istihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

Kaynak: İPA 2019

Gaziantep ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 29,3'ü istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 20,1'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 32,7'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşünderken, yüzde 18'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Gaziantep ilinde; Bilgi ve İletişim ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde ise işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracığını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Gaziantep İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Gaziantep ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 6,9 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRC1 (Gaziantep-Adıyaman-Kilis) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 12,8'dir.

Gaziantep ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Gaziantep'te mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 86,7'si erkeklerden, sadece yüzde 13,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Bilgi ve İletişim, Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Gaziantep ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Gaziantep ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 180 Mesleki Eğitim Kursu düzenlenmiş olup bu kurslardan 3 bin 602 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir azalış söz konusudur. Bunun nedeni yıllar içerisinde İşbaşı Eğitim Programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Gaziantep ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Gaziantep ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 181 işletmede 604 açık iş tespit edilmiştir. Gaziantep ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 604 kişilik açık işin yüzde 61,5'ine tekabül eden 371 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Eğitim sektörleridir.

Gaziantep ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 9,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Gaziantep ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 26,8'dir.

Açık işlerin yüzde 40,1'inde; işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise Altı" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda iletişim ve ifade yeteneği, pazarlama gücü ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemesi etkindir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması, Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Gaziantep ilinde işletmelerin yüzde 11,2'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Gaziantep ilinde ise yüzde 1,9 olarak gerçekleşmiştir.

Gaziantep ilindeki işverenlerin yüzde 56'sı, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Gaziantep ilinde; Bilgi ve İletişim ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarısı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini

kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- 1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.
- 2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.**
- 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No : .....

İşyerinin Yasal Unvanı : .....

E-Posta Adresi : .....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı : .....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta : ..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( )

Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ( )

Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralınması

Teknolojik Yatırım ( )

Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ( )

İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ( )

3.2. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) .....

(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) .....

(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz.

Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Aşgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıracılık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **											
					Bilgisayar kullanımı	Analitik Düşünebilme	İletişim ve ifade yeteneği	İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü	Sorun çözme ve inisiyatif alabilme	6. Takım çalışması.	7. Yabancı Dil	Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe	Yenilikçi düşünce yeteneği.	8. Fiziki ve	1	2	3	1	2

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	7. soruya geçiniz.
6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal artış	
7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler		Net sayısal azalış	

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?
Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni*						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

- İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

- Evet (17. Soruya Geçiniz) Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

- Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

- Evet   Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

- Evet (Form tamamlanmıştır.) Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir?
(En fazla 3 tane belirtiniz.)

- E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
- Finansman yetersizliği. ( )
- Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
- Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
- E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.